

Achte oanwêzigen,

Ut namme fan it gemeentebestjoer fan Achtkarspelen hjit ik jim fan herte wolkom en winskje ik jimme allegearre in sûn en goed twatûzenacht. Ik hoopje dat it in moaie en noflike jûn wurd. Wy hawwe yn alle gefallen ús bêst dien om it jimme nei it sin te meitsjen. It gemeentebestjoer fan Achtkarspelen wol op dizze wiize sjen litte dat ús gemeente in noflike en gastfrije gemeente is. In gemeente dêr't eltsenien wolkom is.

Het is vanavond voor het eerst, dat ik als burgemeester, een nieuwjaarstoespraak mag houden. Ik heb mij – in alle eerlijkheid – altijd wat verbaasd over het soms wat schreeuwerige karakter van dit soort toespraken. Of het nou gaat om korpschefs van politie, bestuurders van een universiteit of burgemeesters: de nieuwjaarstoespraak lijkt verworden tot een soort wedstrijdje in aandachttrekkerij. Degene die aan het begin van het nieuwe jaar de meest ferme uitspraken doet en daardoor het meest wordt geciteerd in de pers, wordt tot winnaar uitgeroepen. In het laatste nummer van het blad Binnenlands Bestuur wordt dat “provoceren met pittige speeches” genoemd. Zo gebruikte een voormalig burgemeester van Leeuwarden zijn nieuwjaarstoespraken vooral om de boel op te juttten en wakker te schudden en heeft de burgemeester van Maastricht zelfs een echte speechschrijver in dienst om zich met zijn teksten, over de hoofden van zijn nieuwjaarsgasten, vooral te richten tot de landelijke pers.

Dames en heren, zo'n speechschrijver heeft de burgemeester van Achtkarspelen niet tot zijn beschikking: maar daarom niet getreurd, mijn nieuwjaarstoespraak heeft niet tot doel om over uw hoofden heen tot een ander publiek te spreken. Mijn doel is – samen met u – even kort terug te blikken op momenten van herkenning en inspiratie van het afgelopen jaar om daarna vooral vooruit te kijken naar wat onze gemeente mag verwachten van het nieuwe jaar.

En om maar met de allerlaatste momenten van 2007 te beginnen: door politie, brandweer en onze afdeling beheer is van te voren veel energie en aandacht besteed aan een zo feestelijk en ordentelijk mogelijk verloop van de jaarwisseling in onze dorpen. Het is dan ook ergerlijk te moeten constateren dat vandalen met zeer zwaar illegaal vuurwerk wederom allerlei straatmeubilair als verkeersborden, bushokjes en straatkolken hebben vernield. In Drogeham hebben onverlaten bij een groot aantal lichtmasten met een speciale sleutel de stoppen verwijderd en het omhulsel van een stroomkast waar 380 volt spanning in zit volledig opgeblazen. Dit zijn levensgevaarlijke en dus volstrekt onverantwoordelijke acties. Hoe groot de schade voor de gemeenschap nu weer is valt nog niet te overzien, maar het zal zeker in de orde van grote van vorig jaar zijn en dan heb je het over minimaal zo'n 50.000 euro. We doen er alles aan om daders op het spoor te komen en roepen mensen die – ondanks de dichte mist – toch wat gezien hebben op deze vandalen bij de gemeente of de politie aan te geven. Misschien moeten we in het vervolg dit soort vandaal-schade maar betalen uit het onderhoudsbudget van het betreffende dorp, zodat er toch een soort verrekening plaatsvindt.

Verder is het beschamend dat ons dorp Surhuisterveen is opgenomen in de landelijke lijstjes van plaatsen waar hulpverleners door omstanders zijn gehinderd en bekogeld bij hun werk.

Gelukkig zijn er ook positieve berichten over onze jaarwisseling te melden. Op basis van eerdere ervaringen maakten we ons van te voren vooral zorgen om het dorp Twijzel. De jaarwisseling is daar gelukkig vooral feestelijk verlopen. De Rijksweg door het dorp is geen moment door vuurblokkades afgesloten geweest voor de hulpdiensten en bij de feestelijkheden die door het dorp zelf zijn georganiseerd, heerste een prima sfeer. Graag wil ik hier nogmaals alle mensen die bij de jaarwisseling uren in touw zijn geweest hartelijk bedanken voor hun geweldige inzet. En dat geldt niet alleen voor de mensen van de hulpdiensten, de particuliere beveiligers en onze afdeling Beheer, maar ook voor al die inwoners die - ieder op hun eigen manier - hebben bijgedragen aan een feestelijk en veilig oudennieuw in de dorpen van onze gemeente.

Dames en heren, wanneer ik verder terugkijk op 2007 dan is een emotioneel en indrukwekkend moment wat mij nog scherp op het netvlies staat de uitreiking van een verblijfsvergunning aan de familie Mulla uit Augustinusga. Meer dan tien jaar verkeerden zij in onzekerheid over hun status en voelden zij elke dag de dreiging van uitzetting. Maar op basis van het generaal pardon werd ons land nu ook hun land. En kan de oudste zoon mee op de jaarlijkse buitenlandreis van zijn klas, daar waar hij voorgaande jaren als enige thuisbleef, omdat hij geen geldige reispapieren had. Overigens was de familie vol lof over de steun die zij al die jaren kregen van hun dorpsgenoten. Ik ben er zeker van dat we dezelfde steun en gastvrijheid zullen geven aan de uitgenodigde vluchtelingen uit Kongo die zich binnenkort in onze gemeente gaan vestigen.

Dames en heren, u zult het mij - hoop ik – niet kwalijk nemen dat ik, wanneer ik nog iets verder terugkijk in het afgelopen jaar, ook in het bijzonder denk aan mijn installatie als burgemeester van Achtkarspelen. Wij zijn op die 11^e mei vorig jaar allerhartelijkst ontvangen en zijn met behulp van velen onderhand redelijk ingeburgerd. Natuurlijk hebben Baukje, Anna, Erik en ik behoorlijk moeten wennen aan de nieuwe omgeving en aan de nieuwe situatie. Maar ik kan u zeggen dat de onwennigheid steeds vaker wijkt om plaats te maken voor

herkenning en waardering. Wij hopen dat dat proces in 2008 wordt versneld door het vinden van een definitief thuis in onze gemeente.

Over het nieuwe jaar gesproken: Het is goed om te constateren dat Achtkarspelen zelfbewust en ambitieus 2008 in gaat. Een zelfbewustzijn en ambitie die niet voortkomen uit overmoed, maar gestoeld zijn op gezond realisme. Oordeelt u zelf : Eén: de financiële positie van onze gemeente is structureel gezond en biedt zelfs ruimte voor duurzame investeringen, zo bleek bij de behandeling van de begroting door de gemeenteraad voor het komende jaar. Twee: onze economische ontwikkeling – met name in het afgelopen jaar – is heel goed geweest. Mede daardoor is het werkloosheidscijfer van onze gemeente inmiddels gedaald tot onder het Friese gemiddelde. En drie: de gemeentelijke organisatie is aangepast en gemoderniseerd zodat zij in staat is om een groeiend aantal nieuwe taken ter hand te nemen en de dienstverlening aan onze burgers verder te verbeteren.

Wij staan dus er dus aan het begin van het nieuwe jaar best goed voor. En dat is ook nodig omdat 2008 op een aantal punten voor onze gemeente wel eens het jaar van de waarheid kan worden.

Dat geldt denk ik in de eerste plaats de positie van Achtkarspelen in de discussies over herindeling. Landelijk gezien zijn er in acht van de twaalf provincies inmiddels vergevorderde plannen voor gemeentelijke fusies. In Fryslân voorziet gedeputeerde Galema, zo stelt hij in de pers, een eindplaatje dat zit ergens tussen de acht en elf gemeenten. Onze gemeenteraad zal dit jaar onderzoeken wat de beste optie voor Achtkarspelen is. Willen we gewoon blijven samenwerken en als dat zo is met wie dan? Of is een fusie met bijvoorbeeld Kollumerland voor ons het beste?

Ik wil absoluut niet vooruitlopen op het werk van de gemeenteraad, maar veroorloof me ter zake wel een aantal opmerkingen. Achtkarspelen staat – hebben we kunnen constateren - stevig op eigen benen, maar hoe stevig precies wordt mede bepaald door ontwikkelingen in je omgeving. Het maakt voor je bestuurlijke slagkracht nogal wat uit of je bij de grotere gemeenten in de provincie behoort, zoals nu het geval is, of dat je in het totaal maar een kleintje bent. Ik zou het verstandig vinden wanneer de raad dat ook zwaar in haar overwegingen meeneemt.

Daarnaast heeft de samenwerking in Nofa-verband op gebieden als veiligheid, beheer en dienstverlening veel opgeleverd. Toch denk ik dat de grenzen aan dit soort samenwerkingsvormen wel in zicht zijn. Zo zet Nofa de gemeenteraad op grote beslisafstand en is er sprake van veel bestuurlijke drukte.

En als het gaat om de zo belangrijke ruimtelijke-economische ontwikkeling van onze gemeente heeft Achtkarspelen in de periferie van onze provincie naar mijn mening niets te zoeken. Ik hoop dat de gemeenteraad bij haar uiteindelijke oordeel ook met dit aspect terdege rekening zal houden.

2008 zal verder een belangrijk jaar worden als het gaat om de ontwikkeling van onze economische kernzones. Slagen wij er bijvoorbeeld in het stationsgebied in Buitenpost tot ontwikkeling te brengen. Grote gemeenten zonder station klagen daar steen en been over, terwijl bij ons zomaar een sneltrein stopt. Het is toch merkwaardig dat wij het stationsgebied alleen gebruiken om er blik op te slaan. Gelukkig is wethouder Van der Wal met zijn staf hard bezig marktpartijen voor dit gebied te interesseren. En dat geldt ook voor de zone Harkema-Surhuisterveen en het Prinses Margrietkanaal.

In 2008 zal onze gemeente ook belangrijke stappen moeten zetten als het gaat om de bouw van betaalbare woningen. De leefbaarheid van onze dorpen is daarvan in hoge mate afhankelijk. Zo probeert het college naarstig Surhuisterveen te bevrijden van al te knellende afspraken met marktpartijen en de bouw van een aanzienlijke hoeveelheid starterswoningen mogelijk te maken. In het eerste kwartaal van het nieuwe jaar zal helder worden of dat ook gaat lukken.

Als het de bouw van woningen betreft komen er uit het provinciehuis steeds alarmerender berichten. Zo zouden er – gebaseerd op demografische gegevens – na 2010 maar mondjesmaat woning-contingenten aan gemeenten beschikbaar worden gesteld. Het lijkt mij, zeker in een tijd van schaarste, voor de hand liggen dat de provincie ophoudt met het voornamelijk sturen op contingenten. Dat is echt ouderwetse DDR-planologie, terwijl het na 2010, dunkt mij, vooral zou moeten gaan om de kwaliteit van de woningbouw en de gemeentelijke regie daarbij. Waarom niet uitsluitend uitgaan van door de gemeente op te stellen woonvisies en die – als het dan persé moet - op een beperkt aantal kwalitatieve aspecten beoordelen? Bijvoorbeeld de mate waarin die woonvisies aantoonbaar rekening houden met lokale behoeften, eventueel uitgesplitst naar doelgroepen en rekening houden met kwaliteiten als duurzaamheid of vestigingsfactor voor nieuwe bedrijven. Of een toets op de mate waarin nieuwbouwplannen zorgen voor doorstroming op de woningmarkt of concreet gedragen worden door marktpartijen. Kortom, het zou ons helpen wanneer de provincie op dit terrein het toch wat mechanische oordeel van het rode potlood inruilt voor een intelligenter en op de situatie meer toegesneden methode.

Tot slot, dames en heren, als het gaat om het verder verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening dan zal 2008 een uiterst belangrijk jaar worden. De gemeenteraad heeft het college opgedragen aan de verbetering van de dienstverlening de hoogste prioriteit te geven. In het eerste kwartaal van dit jaar stelt de gemeente nieuwe service-normen vast, bijvoorbeeld over het afhandelen van brieven en e-mails, de wachttijd bij de gemeentelijke loketten en de duur van de afhandeling van klachten. Wij zullen die normen helder met u communiceren en naleven. Bij overschrijding van die normen ontvangt de klant in kwestie ter compensatie een cadeaubon. En ik beloof u: wij zullen aan de ene kant scherpe normen formuleren en er aan de andere kant alles aan doen om zo weinig mogelijk cadeau-bonnen uit te hoeven delen.

Dames en heren, ik heb kort met u teruggeblikt op het voorbije jaar. En met u wat langer vooruitgekeken naar wat wellicht gaat komen. Ik ben me er van bewust dat ik daarbij heel veel zaken heb overgeslagen. Maar naar volledigheid heb ik niet gestreefd. Wel heb ik geprobeerd niet over uw hoofden heen te spreken, maar het vooral concreet te houden bij wat onze gemeente aangaat. Ik hoop dat ik daarin ben geslaagd.

Ik wil u hartelijk bedanken voor het aanhoren van mijn betoog en ons allen verder een genoeglijke avond wensen.